10 דברים שלא ידעתם (או שכחתם) על הרפתן הישראלי

אלעד תמיר | מושב היוגב

אלעד תמיר, מושבניק, בן מושבניק, מזכיר לנו מה זה אומר להיות רפתן וכמה אהבה יש בענף הזה. תזכורת מרעננת במיוחד לחודשי הקיץ. זה אולי נשמע בנאלי, אבל דווקא בתקופה מורכבת זו, קצת רומנטיקה לא הזיקה לאף אחד, גם לא לפרות. גזור ושמור •

> כשאנשים שואלים אותי מה אני עושה בחיים ואני עונה "רפתן" זה בדרך כלל השלב שבו הגבות מתרוממות ועולה חיוך קטן. אני מניח שהסיבה היא שאצל רוב האנשים הדמות שעולה בדמיון למשמע המילה הזאת היא מעין רפול עם שפם וכובע טמבל

הרבה ליטרים של חלב זרמו מאז הימים שסבא שלי היה חולב את הפרות במו ידיו. סבא היה חולב פעמיים ביום 3–2 פרות, החלב היה נאסף לתוך דלי, את הדלי היה מביא למרכז המושב ולשם הייתה מגיעה המשאית של תנובה לקחת אותו למחלבה. היום אני, חולב שלוש פעמים ביום מעל 50 פרות בעזרת טכנולוגיה שמקלה עליי את העבודה וגם שומרת על ההיגיינה של הפרה, של החלב ושלי.הדבר היחידי שלא השתנה זה האהבה לפרות, לעבודה, לריח, לשעות ולמזג האוויר.

אז בשביל אותם אנשים ששואלים אותי מה זה באמת אומר להיות רפתן, ליקטתי 10 דברים שלא יודעים על הרפתן הישראלי: מוזמנים לאמץ את עשרת העובדות

1. **בוקר טוב** – הרפתן מתעורר לחליבת הבוקר בכל יום (ולא משנה מה מזג האוויר) בסביבות השעה 04:00 וזאת על מנת לאפשר מרווחי זמן נכונים בין החליבות.
2. **לילה טוב** – אם הכול בסדר אז הרפתן יסיים את היום שלו בשעה 21:00. אך ברגע שפרה או עגלה אחת חלתה, נפצעה או להבדיל המליטה במזל טוב – הלילה בשנייה אחת יכול להיהפך ללילה לבן.
3. **365 ימים** – הרפת הישראלית עובדת 24/7 כולל יום כיפור, שבת, מלחמה, חמסין, כפור וביום חתונת הרפתן. זוכרים את הסופה שהייתה, חלבתי. זוכרים את החמסין שהיה, חלבתי. זוכרים את המלחמה שהייתה, חלבתי. אין יום שבו ויתרנו או שינינו את זמני החליבות.
4. **עובדים עם סטופר** – החלב חייב להיות מעובד למוצר תוך שלושה ימים והפרה חייבת להיחלב בין פעמיים לשלוש ביום. לחלב פרה אין חיי מדף לכן המחלבה מגיעה אלינו לפחות פעם ביומיים כדי לקחת את החלב ולהפוך אותו לגבינות, לחלב וכל מה שאתם אוהבים.
5. **פרה נחה** – זמן חליבה ממוצע של פרה לוקח כ–7 דקות (כפול שלוש חליבות = 21 דקות) בשאר הזמן היא אוכלת,

10 □□□□□ □□□ □□□□□ (□□ □□□□□) □□ □□□□□ □□□□□□□.indd 40 9/3/15 8:10 PM

נחה ומשחקת עם החברות.

6. **כמו מזרן** – כל בוקר דואג הרפתן להפוך את הזבל במרבץ (לקלטר) וכך לדאוג למשטח שכיבה ומנוחה יבש ונוח לפרה.
7. **מאסטר שף** – כל יום מחדש דואג הרפתן לאוכל טרי ומזין לכל הפרות: חציר, גרעינים הם רק חלק מהמרכיבים שיוצרים מנה איכותית ועשירה לפרה בריאה. אגב, ידעתם שלפרות יש תזונאי? לפעמים אני חושב שהן אוכלות יותר טוב ממני...
8. **במקום מזגן** – מיוני ועד ספטמבר מבצע הרפתן הישראלי הממוצע 5-6 מקלחות צינון ביום לפרות, על מנת להקל עליהן במזג האוויר הישראלי החם. למי שלא יודע, צינונים הם למעשה מקלחת ואוורור שנמשכים כ-45 דקות. הפעם הראשונה מתרחשת בחליבת הבוקר והפעם האחרונה לקראת חצות.
9. **דוקטור מו** – פעם בשבוע לפחות מארח הרפתן את הווטרינר שבא לבדוק ולטפל בפרות ואם הפרה צריכה יגיע ווטרינר בכל זמן שיידרש כדי לטפל בה.
10. **אור לגויים** – מכל העולם מגיעות אלינו משלחות לסיורים כדי ללמוד כיצד מנהלים רפת בישראל: מהולנד, הודו, רוסיה, אפריקה, דרום אמריקה ומדינות נוספות. במקביל בעולם נבנות רפתות על פי המודל הישראלי (בוייטנאם, בסין) וחלקן אף מנוהלות ע"י ישראלים.

היום כבר לא נדרש מרפתן לחלוב בידיים אך נדרש ממנו להיות בעל ידע במחשבים, ווטרינריה, מכונאות, מסגרות (ריתוך) ועוד. כמות הידע שנצברה הביאה את הרפת הישראלית לאן שהיא היום, הרפת המובילה בתחום איכות החלב ורווחת הפרה. אז זה הסיפור שלי, ולמעשה של כל רפתן בישראל. להגיד לכם שזה קל? ותמיד כיף? ממש לא. אני כן יכול להגיד שאני ועוד רבים מחבריי הרפתנים לא שוכחים לרגע את האהבה שלנו לפרות ולעבודה איתן.

כי המנטרה שלימדו אותי הוריי מלווה אותי גם היום- כשטוב לפרה טוב לך.

10 □□□□□ □□□ □□□□□ (□□ □□□□□) □□ □□□□□ □□□□□□□.indd 41 9/3/15 8:10 PM